

ความขัดแย้งและความสมานฉันท์ในเรื่องสั้นร่วมสมัย :
กรณีศึกษาจาก เรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้า
นิตยสารราหุอมจันทร์ และนิตยสารชายคาเรื่องสั้น

Conflicts and Reconciliation in the Contemporary
Short Story : Study on the Short Stories of
Phan Waenfa Award, Rahu Om Chan Magazine,
and Chaikha Rueang San Magazine

วุฒินันท์ ชัยศรี

Woothinan Chaisri

บทคัดย่อ

เหตุการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และความขัดแย้งระหว่างกลุ่ม “เสื้อเหลือง - เสื้อแดง” คือความขัดแย้งร่วมสมัยที่ปรากฏอยู่ใน เรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้า นิตยสารราหุอมจันทร์ และนิตยสารชายคาเรื่องสั้น ทั้งสามพื้นที่ปรากฏเนื้อหาแตกต่างกันอย่างชัดเจน ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในเรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้าเน้นให้เกิดการประนีประนอมระหว่างภาครัฐกับผู้ก่อความไม่สงบ หรือระหว่างกลุ่ม “เสื้อเหลือง - เสื้อแดง” เพื่อนำมาสู่ความสมานฉันท์ขณะที่เรื่องสั้นในนิตยสาร ราหุอมจันทร์ และ ชายคาเรื่องสั้น แสดงภาพความขัดแย้งในเชิงลึก นำเสนอการต่อสู้ของประชาชนอย่างตรงไปตรงมา สะท้อนให้เห็นทัศนคติของนักเขียนในการจัดการความขัดแย้งโดยการสื่อสารความจริงทุกแง่มุมเพื่อให้เกิดสันติภาพและความเข้าใจกัน เรื่องสั้นความขัดแย้งในพื้นที่เรื่องสั้นทั้งสามพื้นที่แสดงให้เห็นว่า แม้จะเป็นเรื่องราวเดียวกัน แต่หากบริบทแตกต่างกันก็ย่อมกลายเป็นเรื่องเล่าในมุมมองที่แตกต่างกัน สะท้อนวิถีจัดการปัญหาความขัดแย้งเพื่อนำไปสู่ความสมานฉันท์ที่แตกต่างกันระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน

คำสำคัญ : วรรณกรรมการเมือง เรื่องสั้นการเมือง ความขัดแย้งทางการเมือง
ความสมานฉันท์

Abstract

The South of Thailand insurgency and a conflict between “Yellow Shirt” and “Red Shirt” Groups are the contemporary conflicts presented in three areas : Phan Waenfa Award’s short stories, Rahu Om Chan Magazine, and Chaikha Rueang San Magazine. However, each area apparently presents these conflicts in different ways. The short stories of Phan Waenfa Award focus on a compromise between the government and the rebels, or the compromise between the “Yellow Shirt” and “Red Shirt”, while the short stories in Rahu Om Chan and Chaikha Rueang San Magazines try to reflect the conflicts in depth. A direct presentation of people’s struggle obviously reflects the writers’ attitude towards the conflict management by telling the truth in every aspect with purposes to create peace and true understanding. The short stories about the conflicts in these 3 areas reveal the same topics in different contexts that create the different point of view. Most of all, the attitude towards the conflict management to create the different reconciliation between the government and citizen is reflected in these areas.

Keywords : Political Literature, Political Shortstory, Political Conflict,
Reconciliation

ความขัดแย้งและความสมานฉันท์ในเรื่องสั้นร่วมสมัย : กรณีศึกษาจากเรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้า
นิตยสารราหูอมจันทร์และนิตยสารชายคาเรื่องสั้น

บทนำ

ปัจจุบัน ความแตกแยกในสังคมไทยที่ฝังรากลึกและส่งผลให้เกิดเหตุการณ์ความวุ่นวายต่าง ๆ จนถึงทุกวันนี้เกิดขึ้นจากความขัดแย้งร่วมสมัยสองเรื่อง เรื่องแรกคือเหตุการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งปะทุและทวีความรุนแรงขึ้นนับตั้งแต่ต้นปี 2547 เป็นต้นมา ส่วนอีกเล่มหนึ่งคือความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้ประท้วงรัฐบาลสองข้ออุดมการณ์ที่เรียกสั้น ๆ ว่ากลุ่ม “เสื้อเหลือง - เสื้อแดง” ซึ่งกลุ่มเสื้อเหลืองนั้นเกิดขึ้นนับตั้งแต่ปี 2548 เมื่อกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยประท้วงขับไล่รัฐบาลของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร จากปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน และเนื่องจากมีการใช้เสื้อเหลืองเป็นสัญลักษณ์จึงได้รับฉายาว่าเป็นกลุ่มเสื้อเหลือง (คำคุณ สิทธิสมาน. 2549 : 275) ส่วนกลุ่มเสื้อแดงก่อตัวขึ้นมาในเวลาใกล้เคียงกับกลุ่มคนเสื้อเหลืองเพื่อต่อต้านแนวทางการเคลื่อนไหวของคนเสื้อเหลือง ซึ่งทางกลุ่มมองว่าไม่เป็นประชาธิปไตย โดยสัญลักษณ์สีแดงนั้นคือสีที่ใช้ในการต่อต้านรัฐประหารปี 2549 และการไม่รับรัฐธรรมนูญปี 2550 ทั้งสองกลุ่มมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการเมืองภาคประชาชน อาจกล่าวได้ว่าสถานการณ์ทางการเมืองและความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่การชุมนุมในกรุงเทพฯ เป็นผลมาจากการปะทะกันของทั้งสองฝ่าย ดังที่ศิวัช ศรีโกคางกุล กล่าวไว้ ภายหลังการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 สังคมไทยได้แบ่งขั้วทางการเมืองอย่างชัดเจนเป็นกลุ่มคนเสื้อเหลืองหรือกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย และกลุ่มคนเสื้อแดงหรือแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ ความแตกแยกดังกล่าวนำมาสู่ความขัดแย้งในบ้านเมืองในทุกระดับ (ศิวัช ศรีโกคางกุล. 2555 : 19)

แม้ทั้งสองเหตุการณ์มีรายละเอียดแตกต่างกันหลายประการ เช่น สถานที่เกิดเหตุ สาเหตุของความขัดแย้ง ลักษณะความขัดแย้ง ความรุนแรงของเหตุการณ์ ฯลฯ แต่ในแง่ความสะเทือนใจนับว่าทั้งสองเหตุการณ์ความขัดแย้งคือวิกฤติสำคัญที่นักเขียนนำมาถ่ายทอดเป็นเรื่องสั้นหลากหลายแง่มุม ทั้งการบันทึกเหตุการณ์ อธิบายความขัดแย้งเรียกร้องและแสวงหาสันติภาพ และหลายต่อหลายครั้งนักเขียนได้เชื่อมโยงสองเหตุการณ์ของสองพื้นที่ให้เป็นเรื่องเดียวกัน

ด้วยเหตุดังกล่าว เวทีการประกวดเรื่องสั้นและนิตยสารเรื่องสั้นร่วมสมัยจึงมีเรื่องสั้นที่กล่าวถึงเหตุการณ์ดังกล่าวอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะเวทีการประกวด

เรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้า ซึ่งเป็นรางวัลทางวรรณกรรมที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทยและรัฐสภาในการจัดประกวดวรรณกรรมการเมืองมาตั้งแต่ ปี 2545 เป็นที่น่าสังเกตว่านับตั้งแต่ ปี 2549 เป็นต้นมา เรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลสำคัญคือรางวัลชนะเลิศ หรือรางวัลรองชนะเลิศ มักเป็นเรื่องสั้นที่กล่าวถึงเหตุการณ์ความขัดแย้งทั้งสองเหตุการณ์ ตัวอย่างเช่น การจากไปของนกเค้า (รางวัลชนะเลิศ ปี 2549) เราติดอยู่ในแนวรบเสียแล้ว...แม้มัน (รางวัลชนะเลิศ ปี 2550) สะพาน (รางวัลชนะเลิศ ปี 2551) พี่สาวของผม (รางวัลชนะเลิศ ปี 2552) ผมกับผมอีกคน (ข้ามให้พันหุบเหวแห่งความเกลียดชัง) (รางวัลรองชนะเลิศ ปี 2552) ครอบครัวของผม (ในสังคมสองสี) (รางวัลชนะเลิศ ปี 2553) ไม่มีแผ่นดินอยู่ (รางวัลรองชนะเลิศ ปี 2554) ในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน นิตยสารเรื่องสั้นร่วมสมัยสองเล่มคือ ราหอมจันทร์ และ ชายคาเรื่องสั้นก็ถือกำเนิดขึ้น นิตยสาร ราหอมจันทร์ นั้นก่อตั้งขึ้นตามความตั้งใจของกนกพงศ์ สงสมพันธุ์ที่ต้องการเปิดพื้นที่นิตยสารเรื่องสั้นในประเทศไทย ส่วนนิตยสาร ชายคาเรื่องสั้นเกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มกันของ “คณะเขียน” เพื่อเปิดพื้นที่เรื่องสั้นใหม่ ๆ โดยมีมาโนช พรหมสิงห์ เป็นหัวหน้ากลุ่มและบรรณาธิการ ทั้งสองพื้นที่ต่างก็มีเรื่องสั้นที่กล่าวถึงความขัดแย้งร่วมสมัยปรากฏอยู่เช่นกัน

จากการพิจารณาเนื้อหาเรื่องสั้นความขัดแย้งทั้งสองพื้นที่พบว่า เรื่องสั้นที่ปรากฏเวทีการประกวดเรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้ากับเรื่องสั้นในนิตยสารเรื่องสั้นมีลักษณะความขัดแย้งและการประนีประนอมที่แตกต่างกันตามบริบทและความมุ่งหมายที่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นอัตลักษณ์บางประการของเรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้าและเรื่องสั้นความขัดแย้งในพื้นที่นิตยสารเรื่องสั้นซึ่งมีทั้งจุดร่วมและความแตกต่างกันบางประการ ดังจะกล่าวเป็นลำดับ ดังนี้

ความขัดแย้งและสันติวิธีในเรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้า

เรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้าเป็นรางวัลทางวรรณกรรมซึ่งมีเป้าหมายในการประกวดชัดเจน ดังที่ประกาศไว้ในวัตถุประสงค์ของการประกวดว่า “เพื่อสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภา อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” ในการประกวดหลายครั้งจึงมีประเด็นปัญหาเรื่องความแตกแยกและความสมานฉันท์

ความขัดแย้งและความสมานฉันท์ในเรื่องสั้นร่วมสมัย : กรณีศึกษาจากเรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้า
นิตยสารราหูอมจันทร์และนิตยสารชายคาเรื่องสั้น

เกิดขึ้น ดังเช่นกรณีการถอดถอนเรื่องสั้น “กรณีฆาตกรรมโต๊ะอิหม่ามสะตอปา การ์เด” ในปี 2548 มีกรรมการคนหนึ่งให้เหตุผลว่าหากมอบรางวัลให้ก็อาจเป็นการรับรองความถูกต้องของเรื่องแต่ง ซึ่งอาจไม่เอื้ออำนวยต่อการสร้างความสมานฉันท์ของคนในชาติ (สุภาณี พัดทอง, 2548 : 23) นอกจากนี้แล้ว นายชัย ชิดชอบ (2552 : คำนิยาม) ประธานรัฐสภาก็ได้กล่าวถึง “การเมืองแบบสมานฉันท์” ในคำนิยามของเรื่องสั้นพานแว่นฟ้า ปี 2551 สะท้อนให้เห็นว่า การประนีประนอมและความสมานฉันท์ในเรื่องสั้นพานแว่นฟ้านับเป็นเรื่องสำคัญในการจัดการประกวด

*วรรณกรรมการเมืองพานแว่นฟ้า จะทรงคุณค่าเพียงใด
ขึ้นอยู่กับผู้อ่านทุกท่าน ผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานวรรณกรรม
การเมืองรางวัลพานแว่นฟ้าเล่มนี้จะมีส่วนปลูกจิตสำนึกในสังคมไทย
ให้ตั้งสติและพิจารณาว่า “การเมืองแบบสมานฉันท์” ยังเป็นความหวัง
และทวนกลับมาอยู่คู่สังคมไทยตลอดไป*

ดังนั้นลักษณะการจัดการความขัดแย้งที่ปรากฏอย่างเด่นชัดประการหนึ่ง ในเรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้าคือ การประนีประนอมความขัดแย้งและเลือกแก้ปัญหาผ่านระบบการปกครองด้วยสันติวิธี การจัดการปัญหาความขัดแย้งด้วยการประนีประนอมและสันติวิธีในเรื่องสั้นดังกล่าวไม่ได้กล่าวถึงแต่เพียงในเรื่องสั้นความขัดแย้งสามจังหวัดชายแดนภาคใต้หรือความขัดแย้งของกลุ่มการเมือง “เสื้อเหลือง - เสื้อแดง” เท่านั้น แต่ยังใช้เป็นหนทางการแก้ปัญหาความขัดแย้งในเรื่องสั้นหลายต่อหลายเรื่อง ดังเช่น ในเรื่องสั้น ดะแอ ของวินทกานท์ เรื่องสั้นรางวัลชมเชยจากการประกวดปีแรก ปี 2545 กล่าวถึงชายหนุ่มนามดะแอซึ่งเป็นชาวเลกลุ่มเล็ก ๆ ที่กำลังถูกทางการรุกไล่เข้ามายังพื้นที่ของชนกลุ่มน้อยชาวเลโดยอ้างกรรมสิทธิ์ว่าบริเวณนี้เป็นที่ดินหลวง กลุ่มชาวเลต้องการประท้วงครั้งใหญ่ แต่ดะแอเป็นคนที่ยึดยึดความคิดดังกล่าว และเสนอว่าควร แก้ไขปัญหาด้วยสันติวิธีในช่องทางที่เป็นทางการ โดยการทำหนังสือร้องเรียนถึงผู้ว่าราชการจังหวัด ดะแอได้กล่าวกับเพื่อนว่า ในสังคมที่เต็มไปด้วยความแตกต่างหลากหลายนี้ เราควรเชื่อมั่น

ในระบบและควรเริ่มต้นด้วยความไว้วางใจคนอื่น ๆ เขาก็จะไว้วางใจเราเช่นกัน การทำเช่นนี้ย่อมนำไปสู่สันติภาพ

“ฉันไม่รู้ว่ที่ดีที่สุดหรือเปล่า ฉันเพียงแต่เชื่อว่าสิ่งที่ฉันทำมันเป็นสิ่งที่เหมาะสมแล้ว ฉันเชื่อมั่นในระบบที่เป็นอยู่ตอนนี้ ซึ่งให้เสรีภาพในด้านต่าง ๆ อย่างมากมายอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน ฉันเชื่อว่าถ้าเราเริ่มต้นที่ความไว้วางใจต่อคนอื่น คนอื่นก็จะไว้วางใจเราด้วย แม้ว่าเราจะแตกต่างกันในหลาย ๆ ด้าน แต่เราควรจะอยู่ด้วยความไว้วางใจต่อกันมากกว่าหวาดระแวงและทำร้ายกัน”
(วินทกานต์. 2546 : 121)

อย่างไรก็ตาม ความปรารถนาของคณะแกล้มเหลวในตอนท้าย เมื่อเกิดการปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐและกลุ่มชาวเล คณะกล่าวว่า “ไม่รู้ว่ใครเริ่มก่อน” และถูกลูกหลงเสียชีวิตในที่สุด เรื่องนี้ยังตอกย้ำอุดมการณ์ของคณะว่าหากขาดความไว้วางใจกัน และไม่แก้ไขปัญหาด้วยระบบก็ยากที่จะเกิดสันติภาพขึ้นได้ เช่นเดียวกับเรื่อง ก่อนสายหมอกเลื่อน ของ ประดิษฐ์ สุรสีห์เรื่องซัย เล่าถึงเรื่องราวของชนกลุ่มน้อยที่ชื่อลาหู่ ซึ่งถูกเจ้าหน้าที่รัฐข่มขู่คุกคามอย่างหนักในปัจจุบัน เนื่องจากเคยตรวจพบชาวลาหู่บางคนพัวพันกับการค้ายาเสพติด ทั้งหมู่บ้านจึงถูกจับตามองเป็นพิเศษ บางครั้งคนในหมู่บ้านถูกจับไปทำทารุณกรรมต่าง ๆ ตัวละครเอกคือ ศิลา ลูกหลานชาวลาหู่เป็นคนกลางเพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้ทำความเข้าใจกับชาวบ้าน เขาเชื่อมั่นว่ประชาธิปไตยคือระบบที่จะช่วยให้เกิดความสมานฉันท์ระหว่างชาวลาหู่กับภาครัฐ และในระยะยาวชาวลาหู่ต้องเชื่อมโยงกับระบอบประชาธิปไตย เพื่อสิทธิเสรีภาพที่ชาวไทยคนอื่นจะต้องเคารพ ดังความว่

ศิลาพยายามทำทุกอย่างบนแนวทางที่เขายึดมั่นเสมอว่ในโลกของสังคมประชาธิปไตย ความรุนแรงไม่ใช่เหตุผลของการแก้ปัญหาประชาธิปไตยคือการพูด การเจรจา การแสดงออกในการที่จะหา

ความขัดแย้งและความสมานฉันท์ในเรื่องสั้นร่วมสมัย : กรณีศึกษาจากเรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้า
นิตยสารราหูอมจันทร์และนิตยสารชายคาเรื่องสั้น

แนวทางแก้ปัญหาาร่วมกันเพื่อนำความผาสุก สงบ สันติ มาสู่สังคม
ที่มีความหลากหลายของผู้คนในท้ายที่สุด เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือแม้แต่
ชาวลาหู่เองสมควรจะตระหนักไว้ทุกลมหายใจว่าพวกเขาทุกคนมี
หน้าที่รักษาลิทธิของตนและของผู้อื่นอย่างเคร่งครัด...การเจรจาไกล่
เกลี้ยเพื่อปรับความเข้าใจคือทางออกของสังคม ต้องมีกระบวนการ
รับฟัง มีการยอมรับเพื่อลดกำแพงที่ปิดกั้นกันอยู่ และต้องมีการตัดสินใจ
ใจที่เป็นแนวทางร่วมกัน...

ศิลาเชื่อมั่นเสมอว่าจิตวิญญาณประชาธิปไตยมีอยู่ทุกหน
ทุกแห่งบนผืนแผ่นดินนี้และพร้อมจะรับฟังเสียงพวกเขา สิ่งที่พวกเขา
ทำมันเป็นประชาธิปไตยแบบชาวบ้าน ที่ทวงทาลิทธิขั้นพื้นฐานของ
ตนเอง เขาคิดว่ามันประมาทและไร้อำนาจปกป้องตัวเอง เขาจะต้อง
เชื่อมต่อเข้ากับประชาธิปไตยในระบบนั้นคือรัฐสภา ศิลาคิดว่าเขาต้อง
ฟังสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ประดิษฐ์ สุรสิทธิ์เรื่องชัย. 2554 : 52 - 53)

เรื่องสั้นทั้งสองเรื่องนี้จึงสะท้อนให้เห็นถึงแนวทางการจัดการความขัดแย้งของ
รางวัลพานแว่นฟ้าที่มุ่งเน้นการให้ความสำคัญเรื่องสิทธิเสรีภาพในระบบประชาธิปไตย
ว่าจะเป็นช่องทางนำเสนอปัญหาและแก้ไขการแตกแยกทางความคิด ความแตกต่าง
ในด้านชาติพันธุ์ นำมาสู่การอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ

การจัดการความขัดแย้งในเรื่องสั้นที่ยกตัวอย่างมาข้างต้นไม่แตกต่างจากการ
จัดการความขัดแย้งในเรื่องสั้นพานแว่นฟ้าที่แสดงปัญหาความขัดแย้งในสามจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ และเรื่องสั้นแสดงปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่ม “เสื้อเหลือง - เสื้อ
แดง” นั่นคือเน้นให้เกิดการประนีประนอมระหว่างความขัดแย้ง นำมาสู่ความสมานฉันท์
ในที่สุด ปัญหาความขัดแย้งในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในเรื่องสั้นพานแว่นฟ้า
นั้นมักกล่าวถึงการกระทำผิดของผู้ก่อการและความชอบธรรมของภาครัฐ การร่วมมือกับ
ภาครัฐคือหนทางสู่สันติวิธี ตัวอย่างเช่น เรื่องสั้น แผ่นดินของใคร ของ อรุณา แซ่เตียว
ที่กล่าวถึงลอบชู้ชายหนุ่มที่หลงเข้าไปพัวพันกับขบวนการก่อความไม่สงบในสามจังหวัด

ชายแดนภาคใต้ คนลี้ภัยกลุ่มนั้นได้วางแผนก่อวินาศกรรมในที่ต่าง ๆ และภารกิจที่ลอบชู้ได้รับมอบหมายคือฆ่าครูคนหนึ่งที่ลอบชู้เคารพนับถือมานาน เมื่อได้รับคำสั่งมา ลอบชู้ได้แต่ลั้งเล ในที่สุดจึงตัดสินใจหักหลังขบวนการนั้น และนำความจริงมาบอกตำรวจเพื่อเข้าร่วมขบวนการพัฒนาชาติไทย

“ আমি ได้ ้รับ ้เอง ้ก็ ้เพียง ้โศก ้ใน ้สิ่ง ้ที่ ้ผม ้เคย ้หลง ้ผิด ้ไป ้เท่านั้น ้หาก ้รัฐ ้ไม่ ้ให้ ้โอกาส ้กลับ ้ตัว ้และ ้รับ ้เข้า ้มา ้ร่วม ้โครงการ ้พัฒนา ้ชาติ ้ไทย ้ต่อไป ้ผม ้เอง ้ก็ ้ไม่รู้ ้เหมือนกัน ้ว่าจะ ้ฆ่า ้ผู้ ้บ ้ริ ้สุ ้หรือ ้อีก ้มาก ้มาย ้สัก ้เท่า ้ไหร่ ้” ้ลอบ ้ชู้ ้กล่าว ้พลาง ้หัน ้ไป ้มอง ้หน้า ้มารดา ้ที่ ้ยืน ้มอง ้ด้วย ้แววตา ้ชื่น ้ชม ้อยู่ ้ไม่ ้ไกล

...ดี ้แล้ว ้เขา ้คิด ้อย่าง ้น้อย ้เขาก็ ้รู้ ้สึก ้ว่า ้ตัวเอง ้ยังมี ้คุณค่า ้ขึ้นมา ้อีก ้ชนิด ้หนึ่ง ้พอกัน ้ที่ ้สำ ้หรับ ้การ ้ต่อสู้ ้ที่ ้ต้อง ้แลก ้กับ ้ชีวิต ้ของ ้ผู้อื่น ้ประเทศ ้นี้ ้ต่าง ้หาก ้คือ ้สิ่ง ้ที่ ้เขา ้ควร ้ปกป้อง ้ไม่ใช่ ้เพื่อ ้กลุ่ม ้หรือ ้เพื่อ ้นาย ้ที่ ้เขา ้ไม่เคย ้ได้ ้ล่วง ้รู้ ้ตัว ้จริง ้ (อรอุมา ้แซ่ ้เตียว. ้2549 : ้46 - ้47)

ในเรื่องสั้น ลมหายใจของแม่ ของ วันเสาร์ เชิงศรี ชี้ให้เห็นความรุนแรงและผลกระทบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ โดยหวังจะเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้ก่อความไม่สงบให้ความร่วมมือกับภาครัฐ โดยการกล่าวถึงผลกระทบที่ตัวละครผู้ก่อความไม่สงบได้รับ นั่นคืออาแซ หนึ่งในผู้ก่อความไม่สงบที่แฝงตัวอยู่ในหมู่บ้าน เขาได้ก่อวินาศกรรมหมู่บ้านหลายครั้ง และครั้งล่าสุดเขาได้โรยตะปูเรือใบบนถนนสายหลักของหมู่บ้านเพื่อมิให้รถเจ้าหน้าที่ผ่านได้สะดวก แต่แล้ววันเดียวกันนั้นเองแม่ของเขาถูกงูกัด แต่รถของเขาจึงสะดุดกับตะปูเรือใบที่เขาเองเป็นคนโรยเอาไว้ ทำให้เดินทางไปโรงพยาบาลไม่ได้ แม้ว่าสุดท้ายอาแซได้รับการช่วยเหลือจากทหารในพื้นที่ ทว่าก็เข้าเฝ้าไป เขาจึงสำนึกเสียใจกับการก่อความไม่สงบที่ได้ทำลงไป

ตำแหน่ง ้ต้น ้ไม้ ้ใหญ่ ้สอง ้ต้น ้ตรง ้ที่ ้รถ ้ล้ม ้นี้ ้เขา ้เอง ้เป็นผู้ ้หว่าน ้เรือ ้ใบ ้ไว้ ้มากมาย ้ก่อน ้กลับ ้เข้า ้บ้าน ้ตาม ้แผน ้ปฏิบัติ ้การ ้ล่าสุด ้ของ ้คืน ้นี้ ้เพื่อ ้ขัด ้ขวาง ้การ ้เดินทาง ้ของ ้ทหาร ้ตำรวจ...คิด ้ไม่ถึง ้ว่า ้ผลงาน ้ที่ ้ตัวเอง ้ทำ ้ไว้ ้วัน ้นั้น ้เขา ้จะ ้มา ้ได้รับ ้มัน ้เสีย ้เอง

ความขัดแย้งและความสมานฉันท์ในเรื่องสั้นร่วมสมัย : กรณีศึกษาจากเรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้า
นิตยสารราหูอมจันทร์และนิตยสารชายคาเรื่องสั้น

...อาแซยิ่งเจ็บแปลบในหัวใจเพิ่มมากขึ้น เมื่อทหารหนุ่ม
คนเดิมตอกย้ำอีกหมุดหนึ่งว่า “เห็นไหมละน้องบ่าว เห็นแล้วใช่ไหม
ว่าพวกนั้นสร้างความเดือดร้อนให้ชาวบ้านอย่างไรบ้าง แคะไหน”
(วันเสาร์ เชิงศรี. 2551 : 69 - 72)

จะเห็นได้ว่า เรื่องสั้นที่กล่าวถึงความขัดแย้งในสามจังหวัดชายแดนใต้ที่กล่าว
มาได้สื่อสารให้แก่ผู้อ่านว่าการร่วมมือกับภาครัฐเป็นหนทางสู่สันติวิธีที่ดีที่สุด และการ
ก่อให้เกิดความขัดแย้งก็รังจะนำมาซึ่งความสูญเสีย จนอาจจะเป็นการทำร้ายคนที่รัก
โดยไม่รู้ตัวเช่นเดียวกับตัวละครในเรื่องดังกล่าว

ส่วนเรื่องสั้นพานแว่นฟ้าฉบับที่ได้รับรางวัลระดับสูงตั้งแต่ปี 2551 – 2553 คือ
เรื่องสั้นที่กล่าวถึงความขัดแย้งระหว่างกลุ่ม “เสื้อเหลือง - เสื้อแดง” ไม่ว่าจะเป็น **สะพาน**
ของวัฒน์ ยวงแก้ว รางวัลชนะเลิศในปี 2551 **พี่สาวของผม** ของ ประภาศิต คนไฉ รางวัล
ชนะเลิศในปี 2552 **ครอบครัวของผม (ในสังคมสองสี)** ของ รัชศักดิ์ จิระวัฒน์ รางวัล
ชนะเลิศในปี 2553 นำสังเกตว่าเรื่องสั้นที่พูดถึงความขัดแย้งดังกล่าวนี้มีแนวคิดคล้ายคลึง
กัน นั่นคือเรียกร้องให้เกิดการประนีประนอมระหว่างสองขั้วความคิด เชื่อมั่นในระบบ
และแก้ไขปัญหาด้วยสันติวิธี ความขัดแย้งของสองขั้วเหลืองแดงในเรื่องสั้นพานแว่นฟ้า
หลายครั้งจึงมักจบลงด้วยการประนีประนอม หรือหากมีการเลือกข้างเกิดขึ้น ผู้ที่เลือกข้าง
มักจะต้องพบกับความสูญเสีย ตัวอย่างที่เห็นชัดคือเรื่อง **ครอบครัวของผม (ในสังคม
สองสี)** ของ รัชศักดิ์ จิระวัฒน์ รางวัลชนะเลิศในปี 2553 ที่กล่าวถึงความขัดแย้งเรื่อง
อุดมการณ์สองขั้วของครอบครัวหนึ่ง ฝ่ายพ่อมีความคิดในแนวทางเดียวกับกลุ่มคนเสื้อ
เหลือง ขณะที่แม่มีความคิดในแนวทางเดียวกับกลุ่มคนเสื้อแดง ทำให้ลูกผู้เป็นคนกลาง
ต้องรับแรงกระทบกระทั่งจากความขัดแย้งดังกล่าวอยู่เนือง ๆ

เรื่องสั้นเรื่องนี้มีจุดเด่นอยู่ที่การให้น้ำหนักของอุดมการณ์ทั้งสองสีเท่า ๆ กัน
ไม่เอนเอียงไปยังฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ตรรกะที่พ่อนำมาใช้และตรรกะของแม่จึงทำให้ลูกชาย
ซึ่งเป็นคนกลางคล้อยตามได้เสมอ นั่นแสดงให้เห็นว่าการต่อสู้ทางอุดมการณ์นั้นไม่ว่า
จะเป็นฝ่ายใดก็ล้วนมีเหตุผล บางทีผมเริ่มเห็นด้วยกับเหตุผลของแม่ แต่พอได้ฟังสิ่งที่พ่อได้
แย้งมา ผมก็เริ่มเอนเอียงไปทางพ่อ เมื่อแม่สวนกลับมาด้วยตรรกะอีกแบบ ผมก็คล้อยตาม

อีกครั้ง แต่เมื่อพ่อคัดค้านด้วยหลักฐานและข้อมูลที่พ่อบริษัท ผมก็เอนไปทางพ่ออีกรอบ นั่นทำให้ผมสับสนตัวเองอยู่พักใหญ่ ไม่รู้จะเชื่อทางไหน ไม่รู้จะวางตัวอย่างไร (รัชศักดิ์ จิรวัดน์ . 2554 : 16 – 17)

ในตอนสุดท้ายเมื่อความขัดแย้งทวีความรุนแรงขึ้น แม่หนีไปเข้าร่วมชุมนุมเพื่อขับไล่รัฐบาล คืนนั้นเกิดความรุนแรงในการสลายการชุมนุม พ่อก็ออกไปตามหาแม่และรับกลับเข้าบ้าน ลูกชายจึงรู้ว่าความคิดทางการเมืองเป็นเพียงความคิดความเชื่อในขณะหนึ่งเท่านั้น ความรักความผูกพันในครอบครัวต่างหากที่จะคงอยู่ตลอดไป ซึ่งอาจหมายถึงความรักในเพื่อนมนุษย์ที่ยิ่งใหญ่มากกว่าอุดมการณ์ทางการเมือง

นี่คงเป็นอาหารเย็นมื้อแรกที่เราจะได้ทานกันพร้อมหน้า
 ในรอบหลายเดือน หลายเดือนที่เต็มไปด้วยความอึมครึมและอึดอัด
 หลายเดือนที่บ้านเป็นเพียงสิ่งก่อสร้าง ตอนนั้นผมรู้แล้วว่าลึก ๆ แล้ว
 พ่อไม่ได้อยู่ข้างใดเป็นพิเศษ พ่อไม่ได้อยู่ข้างรัฐบาลหรือผู้ชุมนุม
 พ่อไม่ได้อยู่ข้างอุดมการณ์หรือความเชื่อใด พ่อไม่ได้อยู่ข้างสีใดสีหนึ่ง
 แต่ผมมั่นใจว่าพ่ออยู่ข้างแม่ต่างหาก ไม่ว่าจะอะไรจะเกิดขึ้น ไม่ว่าจะทั้งคู่
 จะคิดต่างกันแค่ไหน จะทะเลาะกันรุนแรงเพียงใด แต่ท้ายที่สุดแล้ว
 พ่อก็จะยืนอยู่ข้างแม่ เราสามคนจะยืนอยู่เคียงข้างกันเสมอ (รัชศักดิ์
 จิรวัดน์ . 2554 : 22)

แนวคิดที่ความรักในเพื่อนมนุษย์เป็นเครื่องก้าวข้ามความขัดแย้งยังถูกตอกย้ำอีกครั้งในเรื่องสั้น ผมกับผมอีกคน (ข้ามให้พันหุบเหวแห่งความเกลียดชัง) ของ ช. โชนแสง ราววัลรอนชนะเลิศ ปี 2552 กล่าวถึงนักเขียนคนหนึ่งสนทนากับตัวเอง ที่มาจากมิติอื่น ท่ามกลางสถานการณ์การเมืองที่วุ่นวายและมีแต่ความขัดแย้งแบ่งขั้ว ตัวผมที่มาจากอีกมิติหนึ่งกล่าวว่าตอนนี้ความขัดแย้งทางความคิดได้ลูกลามจนยากจะแก้ไข เขาแนะนำตัวผมว่าจะต้องใช้ “ความรักอย่างใหญ่หลวง” นั่นคือความรักในเพื่อนมนุษย์ คิดว่าทุกคนในความขัดแย้งนั้นเป็นครอบครัว และจุดสุดท้ายของความขัดแย้งนั้นก็ล้วนแล้วแต่ว่างเปล่า

ความขัดแย้งและความสมานฉันท์ในเรื่องสั้นร่วมสมัย : กรณีศึกษาจากเรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้า
นิตยสารราหูอมจันทร์และนิตยสารชายคาเรื่องสั้น

“สำหรับแม่สิอะไรก็ได้”... ทำไมนายถึงพูดอย่างนั้น ถ้าหูดานายไม่มีดีบอกนายจะพบคำตอบ นายรักแม่นาย นายตระหนก ในพระคุณของแม่ นายถึงว่าสิอะไรก็ได้ น้องชายไปขุมนุมนลัมอำมาตย์ ร่วมกับคนเลื้อแดง นายไม่รู้สิเกลียดชังเพราะว่าเขาเป็นน้อง... เรื่องนี้ นายต้องใช้ความรักอย่างใหญ่หลวง ตัวนายต้องข้ามให้พันหุบเขาแห่ง ความเกลียดชังเสียก่อน อย่าเกลียด อย่าใช้ความเกลียด ที่ไหนมีเงา ทะมึนของความเกลียดชัง นายต้องส่งสัญญาณบอกให้คนที่หัวใจเป็น คนรีบปลื้กตัวออกมา ที่ไหนมีกลิ่นอายของความตาย นายต้องจูงมือ พวกเขาออกมา...”

“ฉันจะไปบอกพวกเขาได้อย่างไร”

“เริ่มจากคนใกล้ตัวทีละคนเล่าถึงแม่ที่นายว่าสิอะไรก็ได้รับราไป ก็เท่านั้น ไม่มีพระราชของคไหนดอยู่ค้ำฟ้า ไม่มีขุนนางคนไหนไม่ถึงแก่อลัญกรรม ไม่มีชาวบ้านคนไหนไม่ตาย แผ่นดินยังอยู่ พระแม่ธรณียังอยู่ มนุษย์เราเพียงมาเดินเล่นให้ลกปรกหน้าดินชั่วครู่ชั่วยาม อย่าคิดฆ่ากันเลย อย่าเอาเปรียบกันเลย นายต้องข้ามให้พันความเกลียดชังทั้งหมด แล้วนายจะหาวิธีบอกพวกเขาได้...” (ช. โชนแสง. 2553 : 43)

เรื่องสั้น **ไปให้ถึงจุดหมาย** ของ ชมัยพร มาลัยทัต ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่น่าสนใจให้เห็นว่าความโกรธเกลียดคนต่างอุดมการณ์นั้นอาจทำให้ประเทศชาติล่มจมได้ เนื้อเรื่องกล่าวถึง สมบัติ และ ช้วน ซึ่งเป็นเพื่อนรักกันมาแต่เด็ก แต่เมื่อมีความคิดทางการเมืองแตกต่างกันทั้งสองก็เกลียดชังกัน สมบัติสนับสนุนพรรคการเมืองท้องถิ่น ขณะที่ช้วนไปเป็นหัวคะแนนให้พรรคการเมืองใหม่ซึ่งสมบัติเห็นว่าเป็นพรรคที่เต็มไปด้วยการทุจริตคอร์รัปชัน ความขัดแย้งทางการเมืองของทั้งคู่ทวีความรุนแรงมากจนกระทั่งบางครั้งทั้งสองมีความคิดชั่ววูบถึงขนาดเห็นด้วยการฆ่าคนที่เห็นต่างทางการเมือง ดังที่เรื่องสั้นกล่าวไว้ว่า

จากวันนั้นเขากับช้วนก็เลิกคบกันนอกจากเลิกคบแล้วสมบัติ
ยังรู้สึกว่าเขาซังน้ำหน้าช้วนเสียนี้กระไร ไม่ว่าจะได้อินคำพูดชื่นชม
ผู้สมัครของช้วนที่ไหน สมบัติก็ให้ซัดหูซัดต้ายิ่งนัก และคงเช่นกัน
กับช้วนที่เกลียดหน้าสมบัติ ความเกลียดของช้วนทวีมากขึ้นขนาดเห็น
ด้วยกับคนชอบพรรคเดียวกับเขาที่ยังเพื่อนตายด้วยเหตุผลเพียง
เพราะเกลียดกันเรื่องหัวหน้าพรรคไหนดีกว่า (ชมัยพร มาลัยทัต. 2552 :
155)

วันหนึ่งทั้งสองลงเรือข้ามฟากลำเดียวกันและเปิดฉากทะเลาะกันเช่นเคย
บังเอิญว่าเรือข้ามฟากเกิดเครื่องดับและน้ำรั่วเข้าไปในเรือ สมบัติและช้วนจึงต้องพกรบกัน
ชั่วคราวและหันมาช่วยกันพายเรือเพื่อเข้าฝั่งให้ได้

ทั้งเขาและช้วนประสานแรงพายเข้าด้วยกัน ไม่ว่าจะอย่างไร
ต้องไปให้ถึงโดยปลอดภัย ไม่สนใจว่าใครเคยรักนายกา คนไหน หรือ
เกลียดพรรคอะไร ที่สุดแล้ว เขากับช้วนก็คือคนบ้านเดียวกัน ลงเรือลำ
เดียวกัน...

...นี่ก็ย้อนกลับไปที่เขากับช้วน โกรธกันชนิดไม่มอง
หน้าไม่เผาผี ทั้งหมดก็ด้วยเรื่องขัดแย้งกันทางความคิดเท่านั้น
ถ้าหากต่างฝ่ายต่างยอมฟังกัน ก็คงไม่ต้องโกรธกันตั้งนาน (ชมัยพร
มาลัยทัต. 2552 : 165)

เรื่องสั้นเรื่องนี้นำเสนอว่าแม้มีความขัดแย้งหรือเห็นต่างทางการเมือง แต่เมื่อ
ชาติบ้านเมืองเกิดวิกฤติ ดังเช่นเรือที่รั่วอยู่กลางทะเล หากคนในชาติมีแต่ทะเลาะกัน
ก็ไม่สามารถนำชาติให้ผ่านพ้นวิกฤติไปได้ ความขัดแย้งทางความคิดนั้นเป็นแค่เรื่อง
ชั่วคราวชั่วคราว หากเปิดใจรับฟังก็ยอมปรับความเข้าใจกันได้ ดังที่สมบัติและช้วนมีมิติ
ต่อกันหลังจากผ่านวิกฤตินั้นมาแล้ว เรื่องสั้นที่แสดงความขัดแย้งและการประนีประนอม
ในเรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้าจึงมีลักษณะร่วมกันคือการเรียกร้องสันติภาพ แสวงหา
ความประนีประนอมโดยมุ่งเน้นประโยชน์ของประเทศชาติเป็นสำคัญ

ความขัดแย้งและความสมานฉันท์ในเรื่องสั้นร่วมสมัย : กรณีศึกษาจากเรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้า
นิยายสารราหุอมจันทร์และนิยายสารชายคาเรื่องสั้น

สันติภาพจากความเข้าใจ : ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และความขัดแย้งทางการเมือง เหลือง – แดง ในนิยายสารราหุอมจันทร์

นิยายสารเรื่องสั้น ราหุอมจันทร์ เป็นนิยายสารฉบับหนึ่งที่เกิดขึ้นจากความตั้งใจของ กนกพงศ์ สงสมพันธุ์ เพื่อเปิดพื้นที่การตีพิมพ์เรื่องสั้นในประเทศไทย โดยเปิดรับเรื่องสั้นไม่จำกัดแนวและจัดตีพิมพ์เป็นรายฤดูกาล (6 เดือนต่อ 1 เล่ม)

ลักษณะของเรื่องสั้นที่กล่าวถึงปัญหาความขัดแย้งใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ ในนิยายสารราหุอมจันทร์นั้นค่อนข้างเปิดกว้างและมีแง่มุมที่หลากหลาย เรื่องสั้นที่สะท้อนปัญหานี้อย่างโดดเด่นคือเรื่อง **แมงคาเรือง** ของ ชาคริต โภชะเรือง ซึ่งกล่าวถึงความขัดแย้งไม่ลงรอยกันระหว่างอับดุลนาแซ ชายหนุ่มที่สมัครใจเข้าไปสู่กลุ่มก่อความไม่สงบเพื่อฟื้นฟูรัฐปัตตานีอันรุ่งเรือง และ ฮามะ บิดาผู้ปรารถนาในสันติภาพ เรื่องราวเริ่มขึ้นเมื่อแมงคาเรือง ซึ่งเป็นตะเข็บชนิดหนึ่งปรากฏตัวนัยร้อยพันในหูของอับดุลนาแซ ทำให้แม่ชงภรรยาของเขาจำต้องไปตามฮามะผู้เป็นบิดามาช่วยเหลือแม้จะรู้ว่าทั้งสองคนไม่ลงรอยกันมากนัก ฮามะพบว่าที่แท้อาการเจ็บปวดของลูกชายมิใช่การที่แมงคาเรืองเข้าหู แต่เป็นเพราะแมงคาเรืองนั้นออกมาจากรูเล็ก ๆ ในอกของลูกชายเอง เมื่ออับดุลนาแซฟื้นขึ้นก็พบว่าป๊ะเผาแมงคาเรืองไปหมดแล้ว ทว่ามีแต่อับดุลนาแซเท่านั้นที่รู้ว่าแมงคาเรืองมิใช่สิ่งแปลกปลอมที่มาทำร้ายเขา แต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นและอยู่ในใจของเขาเอง เฉกเช่นเดียวกับความคิดเรื่องการแบ่งแยกดินแดนที่ซ่อนอยู่ในใจเขาโดยที่ไม่มีใครเปลี่ยนความคิดเขาได้

...อับดุลนาแซคิดถึงวันที่เขาบุกป่าข้ามเขาไปยังฐานที่มั่นพวกนั้นมอบหนังสือเล่มเล็ก ๆ ให้ ช่างในนั้นอัดแน่นไปด้วยเรื่องเล่าความเป็นมาของรัฐปัตตานีอันรุ่งเรืองในอดีต และราวกับว่าภาพนั้นได้เติมเต็มส่วนที่ขาดหายไปในชีวิต เขาขุ่นลุกชู่ขณะดื่มน้ำที่พวกนั้นยื่นให้ พร้อมกับบุงผ้าเล็ก ๆ ที่มีแมงคาเรือง...เขาอยากจะบอกทุกคนว่าแมงพวกนั้นไม่ทำอันตรายเขาหรอก ที่สำคัญไม่มีใครรู้ว่าเวลานี้มันกลายเป็นส่วนหนึ่งในตัวเขา แมงพวกนั้นมันซ่อนอยู่ในใจของเขาโดยที่ไม่มีวันฆ่าได้หมด (ชาคริต โภชะเรือง. 2549 : 178)

ขณะที่ฮามะ บิดาของอับดุลนาแซนั้นแม้พบเห็นความขัดแย้งและการฆ่าตัดตอนผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ แต่เรื่องราวเหล่านั้นก็คลุมเครือเกินกว่าจะตัดสินว่าเป็นฝีมือของฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ชายชราจึงเห็นว่าการก่อสงครามแบ่งแยกดินแดนเป็นสิ่งที่เกิดการสูญเสียมากเกินไป และคนที่เดือดร้อนที่สุดจากความขัดแย้งนี้คือชาวบ้านธรรมดาตนเอง เขาจึงเลือกที่จะใช้แนวทางสันติวิธีแก้ปัญหา นั่นคือเหตุผลที่อับดุลนาแซไม่ลงรอยกับฮามะ

“ปีะปิดหูปิดตา ปีะมองไม่เห็นว่าการเราถูกรังแกมานานแล้ว...” เขาได้ยื่นเสียงอันแปร่งปร่าของตัวเองขึ้นมาอีก

“ไม่ กูจะไม่ฟังมึงอีกต่อไป” ฮามะส่ายหน้า พลาถถอนหายใจลึก “อับดุลนาแซมึงจำคำกูไว้เถอะ ไม่ว่าจะเป็นอย่างไรวะ พวกเราก็มืดแต่จะเดือดร้อน ขึ้นทำอะไรบ้า ๆ ลงไป สุดท้ายชาวบ้านอย่างเรา ๆ นี่แหละคือคนเดือดร้อน...”

...“ปีะ เปลี่ยนไป ปีะไม่ใช้พวกเราอีกต่อไป” เขาได้ยื่นเสียงตัวเองพูดขึ้นด้วยความรู้สึกขมขื่น (ชาคริต โภชะเรือง. 2549 : 178)

เรื่องสั้นเรื่องนี้ก็ได้ตัดสินว่าอุดมการณ์ใดเป็นเรื่องถูกหรือผิด แต่ให้ภาพของการต่อสู้แบ่งแยกดินแดนเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจความรู้สึกของคนในพื้นที่ได้ชัดเจนยิ่งขึ้นแม้แต่ทางฝ่ายที่ต้องการต่อสู้กับภาครัฐ แมงคาเรื่องในเรื่องนี้จึงมิได้เป็นเพียงตะเข็บชนิดหนึ่ง แต่คืออุดมการณ์การต่อสู้ที่แทรกซึมอยู่ในใจของอับดุลนาแซ และชายหนุ่มอีกหลายคนที่รู้สึกว่าการกระทำจากภาครัฐนั้นคือการกดขี่อย่างอยุติธรรม แม้ว่าจะฆ่าหรือจะเผาแมงคาเรื่องทิ้งไปสักกี่ร้อยตัว แต่แมงคาเรื่องซึ่งออกมาจากรูเล็ก ๆ ในอกนั้นจะเกิดขึ้นอีกไม่รู้จักจบสิ้น

นอกจากนั้นแล้ว ผู้เขียนก็ได้ให้ภาพของตัวละครในแง่มุมเดียว ในใจลึก ๆ แล้วอับดุลนาแซเองก็เฝ้าหาสันติภาพ เฝ้าหาความสงบสุขและงดงามของท้องถิ่นเหมือนบิดาเช่นกัน แม้ว่าทางที่เขาเลือกจะแตกต่างออกไป

ความขัดแย้งและความสมานฉันท์ในเรื่องสั้นร่วมสมัย : กรณีศึกษาจากเรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้า
นิตยสารราหูอมจันทร์และนิตยสารชายคาเรื่องสั้น

วูบหนึ่งเขานึกถึงอ้อมกอดอันอบอุ่นของป๊ะ นึกถึงคำบอกเล่าที่ช่วยเขาฟื้นความทรงจำในวัยเด็กที่สูญเสียบิดาที่ละน้อย เขาปะติดปะต่อภาพของบ้านเกิดขึ้นมาใหม่ แต่ทุกอย่างก็ราวเลื่อนไม่แจ่มชัด ทำให้ความอยากได้ภาพเก่า ๆ กลับคืนมาจางหายไป เหลือแต่เพียงความโหยหาวันคืนที่เขายังมองโลกร่าเริงเหมือนเด็ก ๆ ไม่ต้องมารู้รู้ความเป็นจริงอันแสนเศร้าและโหดร้าย (ชาคริต โภชะเรือง. 2549 : 177)

ปัญหาเรื่องข้อกฎหมายการก่อการร้ายเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่นักเขียนในราหูอมจันทร์ได้ถ่ายทอดออกมาเป็นเรื่องสั้น **ชายผู้สนทนาภาษานก** ของ ปราบธนา รัตนะ ที่แสดงความเห็นในเรื่องว่ากฎหมายฉบับดังกล่าวตีความได้กว้างเกินไป ทำให้เจ้าหน้าที่มีอำนาจเกินขอบเขต นำมาสู่ความขุ่นข้องหมองใจของคนในพื้นที่หากถูกกล่าวหาอย่างไม่เป็นธรรมในเรื่องกล่าวถึงชายหนุ่มนักเรียนกฎหมายที่เลี้ยงนกแสนรู้ตัวหนึ่ง เขามุ่งมั่นเรียนกฎหมายเพื่อจะเป็นปากเป็นเสียงให้ชาวบ้าน ทว่าเมื่อเกิดเหตุการณ์ระเบิดพลีชีพขึ้นที่กลางตลาด เขากลับถูกต้องสงสัยว่าเป็นผู้ก่อความไม่สงบและถูกสังหารอย่างไม่เป็นธรรม โดยมีพยานผู้เห็นเหตุการณ์คือ “ทั้งทอง” นกแสนรู้ที่สื่อสารกับเขาได้เพียงคนเดียวเท่านั้น แต่เมื่อเขาตาย กลับไม่มีใครฟัง ทั้งทอง ไม่มีใครสนทนาภาษานกได้ ทั้งทองจึงเป็นพยานในความยุติธรรมครั้งนี้ไม่ได้

ประเด็นหลักที่ผู้เขียนเลือกกล่าวถึงคือปัญหาเรื่องข้อกฎหมายการก่อการร้ายที่ใช้ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่าเป็นกฎหมายที่ขาดความเป็นธรรม มีช่องโหว่ในการตีความมากมาย ทว่าผลของกฎหมายนี้ก็กลับให้อำนาจอย่างเหลือล้นแก่เจ้าหน้าที่ในการจับกุมใครก็ได้ ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างข้อกฎหมายในเรื่อง โดยมีทั้งทองเป็นผู้วิพากษ์วิจารณ์ตามประสานกแสนรู้ เจ้าทั้งทองวิจารณ์ไปอย่างซื่อ ๆ ตามประสาคนไม่รู้กฎหมายโดยยกตัวอย่างสถานการณ์ร่วมสมัยเปรียบเทียบกับข้อกฎหมายการก่อการร้ายเพื่อให้เห็นว่ากฎหมายดังกล่าวขาดความเป็นธรรม

ว่าด้วยกฎหมายการก่อการร้าย มาตรา 135/1 ผู้ใดกระทำการอันเป็นความผิดอาญาดังต่อไปนี้

(1) ใช้กำลังประทุษร้าย หรือกระทำการใดอันก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต หรืออันตรายอย่างร้ายแรงต่อร่างกาย หรือเสรีภาพของบุคคลใด ๆ

“พ่อ ๆ แคใช้กำลังก็เป็นการก่อการร้ายแล้วหรือ งั้นต่อยกัน ก็เป็นก่อการร้ายนะสิ

(2) กระทำการใดอันก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ระบบการขนส่งสาธารณะ ระบบโทรคมนาคม หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

“แบบปิดสนามบินสุวรรณภูมิหรือนาย” ผมลืมหิว จึงถามโพล่งออกไป

“คงใช่ แต่ถ้างั้น เผารถเมล์ก็ด้วย โอ้ย มันใช้หมดเลย กฎหมายเขียนไว้กว้างมาก”

“ผมว่ากว้างเกินไป กระดิกไม่ได้เลยนาย อะไรก็ก่อการร้ายหมดเลยนี่นา มันอยู่ที่การตีความและอยู่ที่เส้นสายกระมังนาย”...

...“อย่างข้อนี้สร้างโรงงานถ่านหินก็เป็นการก่อการร้ายนะสิ ผมนะไม่ห่วงหรอก จะสร้างโรงงานนิวเคลียร์ก็ได้ แต่ผมห่วงเรื่องมาตรฐานความปลอดภัย ประเทศเราเป็นประเทศพิเศษ ประเทศออกทิสติก” (ปรารภนา รัตนะ. 2554 : 183 – 184)

ขณะที่ตัวละครทั้งสองถกเถียงเรื่องช่องโหว่ของกฎหมายก่อการร้าย เจ้าหน้าที่ก็บุกเข้ามาในบ้านพร้อมกับแจ้งข้อหาการก่อการร้าย เขาถูกยิงเสียชีวิต โดยมีเจ้าพนักงานที่นั่นที่รู้เห็นเหตุการณ์ทั้งหมด ทว่าเจ้าพนักงานเป็นเพียงคนเดียวซึ่งไม่สามารถสื่อสารกับมนุษย์คนอื่นได้ เจ้าพนักงานจึงเปรียบเสมือนคนในพื้นที่ซึ่งสูญเสียอำนาจการสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ สูญเสียอำนาจที่กฎหมายรับรองจึงไม่สามารถเป็นพยานในคดีอันไม่ยุติธรรมนี้ “การสนทนาภาษานก” จึงอาจจะหมายถึงการสนทนาเพื่อให้เกิดสันติภาพ ซึ่งไม่มีวันเกิดขึ้นหากยังมีกฎหมายฉบับนี้อยู่

ความขัดแย้งและความสมานฉันท์ในเรื่องสั้นร่วมสมัย : กรณีศึกษาจากเรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้า
นิตยสารราหูอมจันทร์และนิตยสารชายคาเรื่องสั้น

เรื่องราวความยากลำบากของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ปรากฏอยู่ในเรื่องสั้น ความเจ็บของลียลา ของ จรรยา อำนาจพันธุ์พงศ์ กล่าวถึง “ข้าพเจ้า” เจ้าหน้าที่หน่วยลาดตระเวนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เขาสนสัมพันธ์กับชาวบ้านและรู้จักกับลียลาหญิงสาวมุสลิมและครอบครัวที่น่ารักของเธอ ทว่าภายหลังการตายอย่างเป็นทางการของยูซุฟและอามาน พี่ชายทั้งสองของลียลา ความสัมพันธ์ระหว่างข้าพเจ้าและครอบครัวนี้ก็ขาดสะบั้นลง เนื่องจากชาวบ้านสงสัยว่าเจ้าหน้าที่รัฐมีส่วนเกี่ยวข้อง ลียลาเปลี่ยนจากหญิงสาวร่าเริงเป็นคนเงียบขรึม และความเจ็บของลียลาที่มีต่อข้าพเจ้า ก็เสมือนความเจ็บอันแสนอึดอัดน่ากลัวเช่นเดียวกับความเจ็บที่ชาวบ้านมีให้ต่อเจ้าหน้าที่รัฐ เขาได้แต่เฝ้ามองความเปลี่ยนแปลงของลียลา หญิงสาวผู้เคยร่าเริงสดใส ภาพความสุขในอดีตของลียลาจึงเปรียบเสมือนภาพแทนความสุขของคนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ก่อนเกิดความสูญเสียครั้งแล้วครั้งเล่า และแปรเปลี่ยนมาเป็นความโศกเศร้า เงียบขรึมน่าสะพรึง เช่นเดียวกับบรรยากาศที่ข้าพเจ้าต้องเผชิญในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภาพขัดแย้งที่แสดงให้เห็นในห้วงความคิดของข้าพเจ้าจึงเป็นการสื่อถึงความปรารถนาในสันติภาพที่เคยมีมาแต่อดีต

วันนั้นลียลาแต่งกายอยู่ในชุดแบบมุสลิมินที่ปกปิดมิดชิด ผืนผ้าสีดำอ่อนพลิ้วยามเอื้องกราย แม้มดวงหน้าและเรือนกายจะปกปิดมิดชิด แต่ก็ไม่สามารถปกปิดความปิติที่ฉายฉานออกมาจากดวงตาทั้งสองได้ มันเปิดเผยความรู้สึกอันเป็นสุขภายในออกมาอย่างแจ่มชัดที่สุด

ทว่าหลังความตายของคนใกล้ชิดและพี่ชายอันเป็นที่รัก ลียลาคนเดิมได้หายไปเสียแล้ว การพบกับเธอแต่ละครั้งก็กลับกลายเป็นความเคลือบแคลง สับสน ก่อเกิดคำถามในใจ หรือแท้แล้วภายในผ้าคลุมฮิญาบที่ข้าพเจ้าเคยจินตนาการถึงดวงหน้าอันงดงามของลียลานั้น อาจเป็นได้เพียงแต่ในจินตนาการเท่านั้น (จรรยา อำนาจพันธุ์พงศ์. 2553 : 102)

นักเขียนคนสำคัญอีกคนหนึ่งซึ่งชวนให้ผู้อ่านได้ตระหนักถึงปัญหาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในแง่มุมอื่น ๆ คือจำลอง ฝั่งชลจิตรในเรื่องสั้น **สงครามชิงแปลงเกษตรและอาหารฮาลาล** และ **ในความมืดมิดสุดท้าย** เรื่องสั้น **สงครามชิงแปลงเกษตรและอาหารฮาลาล** ผู้เขียนชักชวนให้ผู้อ่านเห็นความเชื่อมโยงของปัญหาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่าแท้จริงแล้วมิใช่ปัญหาเรื่องอุดมการณ์การแบ่งแยกดินแดน แต่คือสงครามตัวแทนที่มีกลุ่มนายทุนบรรษัทข้ามชาติชักใยอยู่โดยหวังจะครอบครองพื้นที่เพาะปลูกอันอุดมสมบูรณ์ของประเทศไทย โดยผู้เขียนเล่าผ่าน “พ่อ” อดีตทหารเก่าที่มีความรักชาติเต็มเปี่ยมและสนใจเรื่องการเมืองเป็นพิเศษ พ่อได้ติดตามข่าวสารบ้านเมืองเกี่ยวกับสถานการณ์สามจังหวัดชายแดนใต้มาโดยตลอด และได้พบกับความเชื่อมโยงระหว่างนโยบายปราบปรามอย่างแข็งกร้าวของนายกรัฐมนตรีและเรื่องของเศรษฐกิจน้ำมันที่พยายามมาลงทุนในพื้นที่การเกษตรของไทย

พ่อถูกข่าวจุงจุกทำให้เข้าใจว่าเป็นสงครามแบ่งแยกดินแดนอย่างที่เกิดในสหภาพโซเวียต เช็คโกสโลวะเกีย ยูโกสลาเวีย หลงทิศหลงทางอยู่สามปี จนได้อ่านข่าวเศรษฐกิจน้ำมันจากอาหารับมาลงทุนทำนาในเขมร มาเช่าที่นาแถบลุ่มน้ำดำชุ่มนบแสนไร่ทำนา แล้ววันหนึ่งเศรษฐกิจอหราบเข้ามาดูคนไทยทำนาที่สุพรรณบุรี อยู่ข้าวอูนน้ำพากตะวันตกของกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ถัดมามีมือที่มองไม่เห็นบางมือกว้านซื้อที่ดินชุ่มน้ำคานาบลุ่มน้ำภาคเหนือ พ่อลองใช้หลักเรขาคณิตเชื่อมโยงลากเส้นไปปะติดปะต่อกับคำพูดอันจองหอง “พวกโจรกระจอก” พ่อเริ่มคิดว่าสองเรื่องนี้ น่าจะเป็นเรื่องเดียวกัน

...พ่อก็ได้แต่เอาข่าวมาจับต้นชนปลาย ชนกันแล้วก็เกิดปมสงสัย ตอนนี่เจ้าของคำพูดเนียนเลือด “พวกโจรกระจอก” หลบหนีคุกไปนอนสวยสุขอยู่ในคฤหาสน์ชานเมืองคูโบของเศรษฐกิจน้ำมันอหราบ (จำลอง ฝั่งชลจิตร. 2553 : 90 – 92)

ความขัดแย้งและความสมานฉันท์ในเรื่องสั้นร่วมสมัย : กรณีศึกษาจากเรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้า
นิตยสารราหูอมจันทร์และนิตยสารชายคาเรื่องสั้น

ผู้เขียนได้ให้ตัวละครแสดงความเห็นว่าในอนาคตนั้นทรัพยากรอาหารสำคัญที่สุดเพราะพลเมืองโลกล้วนต้องดำรงชีพด้วยอาหาร ทั่วโลกจึงแสวงหาความมั่นคงทางอาหารอยู่ตลอดเวลา และนั่นคือการแสวงหาอาณาจักรรูปแบบใหม่ที่ประชาชนต้องรู้เท่าทันสงครามและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในพื้นที่ประเทศไทย อย่างไรก็ตาม ในฉากการแสดงความเห็นดังกล่าวผู้เขียนใช้กลวิธีการเล่าโดยออกตัวว่าเป็นเพียง “คนแก่หลง ๆ ลืม ๆ” ที่พูดกับแมวเท่านั้น เพื่อให้ “ความเป็นเรื่องเล่า” แสดงแนวคิดที่กระตุ้นเตือนผู้อ่านให้มองปัญหาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในอีกมุมหนึ่งได้

*ครูถูกข่มขู่ตายตำรวจทหารถูกหลอกล่อไปเหยียบกับระเบิด
ไปเข้าแนวข่มขู่พวกแบ่งแยกดินแดน มันเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์
ข้าวปลาอาหารโลกเคลื่อนที่ พ่อจะบอกให้เอ็งรู้เอาไว้ ครูขอย้ายออก
จากพื้นที่สามจังหวัด ข้าราชการทำเรื่องโยกย้าย คนไทยพุทธชายทิ้ง
บ้านเรือนถูก ๆ ย้ายออกจากพื้นที่ ขึ้นอยู่ต่อไปก็อันตรายถึงชีวิต ลิบปี
ยี่สิบปีข้างหน้า ปัตตานี ยะลา นราธิวาส จะกลายเป็นแหล่งปลูกข้าว
ฝัก เครื่องเทศ ผลไม้ แหล่งผลิตเนื้อสัตว์และอาหารฮาลาลของเศรษฐกิจ
น้ำมันตะวันออกกลาง...แม่เอ๊ย...เรื่องของสามจังหวัดถูกมือปีศาจแต่ง
เติมให้ซับซ้อนซ้อนทับกันอยู่นับลิบขึ้น ความจริงคันยาก เกินกำลังสติ
ปัญญาของคนหลง ๆ ลืม ๆ อย่างเรา (จำลอง ผึ้งชลจิตร. 2553 :
91 - 92)*

ส่วนเรื่องสั้น **ในความมืดมืดสุดท้าย** ผู้เขียนเทียบเคียงสองสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในประเทศไทย นั่นคือสถานการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และการชุมนุมประท้วงจากความขัดแย้งทางการเมืองในกรุงเทพฯ เรื่องราวกล่าวถึงภรรยาของอาจารย์สาวที่มุ่งมั่นทำปริญญาเอกในหัวข้อความรุนแรงและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับคริสตศาสนิกชนนิกายโรมันคาทอลิกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้เธอได้เดินทางไปเก็บข้อมูลที่ยะลาอยู่บ่อย ๆ และได้สัมผัสกับปัญหาความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนอย่างใกล้ชิด ผู้เขียนให้ตัวละครทหารคนหนึ่งซึ่งเป็นลูกศิษย์ของภรรยาเล่าถึงความคับแค้นใน

การปฏิบัติงาน แสดงให้เห็นปัญหาของทางฝ่ายเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่ไม่มีหลักประกันในการทำงาน ทำให้ไม่มีใครอยากจะปฏิบัติงานอีกต่อไป

พวกผมยังมีชีวิตอยู่แต่ ๆ แต่ถูกทอดทิ้ง คนทำงานจริงถูกทอดทิ้ง ทหาร ตำรวจ หรือข้าราชการกองไหนก็ตาม คนดี ๆ ถูกทอดทิ้งเหมือนกันหมด พวกเขาทุกคนต้องการหลักประกัน ถ้าปฏิบัติงานตามหน้าที่เต็มความสามารถพวกเขาจะต้องเติบโตตามสายงาน ไม่ใช่เติบโตเพราะมีพ่อเป็นอดีตนายพลผ่านสมรภูมिवีเยตนาม หรือเป็นผู้บัญชาการกองพล หรือมีนักการเมืองใหญ่อุ้มชู หรือหอบเงินไปซื้อตำแหน่ง...เดี๋ยวนี้รุ่นน้องผมในสามจังหวัดมันว่าต่อให้เกิดระเบิดทางกองพันสามร้อยเมตร พวกเขาจะไม่ออกไปคู่อีกแล้ว...(จำลอง ผังชล จิตร. 2553 : 41)

นอกจากนั้นตัวละครยังกล่าวถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้นในกรุงเทพฯ ว่าแท้จริงแล้วอาวุธที่ใช้ทำหั่นกันมิใช่ปืนผาน้ำไม้ แต่คือหัวใจที่ถูกเสียมโดยผู้มีอำนาจให้รบราฆ่าฟันกันเองเพื่อผลประโยชน์ของนักการเมือง

อาจารย์ลองดูที่ท้องถนนใหม่ให้เต็มตาสิ นักการเมืองหรือทหารตำรวจที่ไม่ยอมวางอาวุธ ขอให้ต้องมองด้วยสายตาพิเศษที่อาจารย์มี อาจารย์จะเห็นว่านักการเมืองไม่มีอาวุธก็จริง แต่พวกเขามีหัวใจเป็นอาวุธ พวกเขาพูดจาห้ำหั่นกันตลอดเวลา ไม่ยอมพูดกันดี ๆ ทหารตำรวจมีอาวุธพร้อมสรรพ แต่กลับอยากวางมันลงไปใจจะขาด ชาวบ้านจะยี้ดก็ขมใจยินยอมให้ยี้ดไปดี ๆ ไม่มีใครอยากยิงชาวบ้านตาดำ ๆ ผมว่าอาจารย์ต้องระวังพวกที่มีหัวใจเป็นอาวุธมาก ๆ พวกเขาเหยียบโหดถึงขนาดใช้ชาวบ้านใช้ทหารตำรวจให้ตายแทนเพื่อบรรลุเป้าหมาย...

ความขัดแย้งและความสมานฉันท์ในเรื่องสั้นร่วมสมัย : กรณีศึกษาจากเรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้า
นิตยสารราหูอมจันทร์และนิตยสารชายคาเรื่องสั้น

...”ขณะนี่ยังมีดมนตลอดเส้นทางครับอาจารย์ขนาดกุมด้าม
ลิบเอ็ด มม. อยู่แท้ ๆ มือผมยังลั่นเลย ไม่รู้ชาวบ้านจะเอาไม่ใ้เสีย
ยอดอกหรือรดน้ำมันจุดไฟเผาเวลาไหน ชาวบ้านถูกนักการเมือง
เลี้ยมจนหัวใจกลายเป็นอาวุธไปเกือบหมดแล้ว ผมเริ่มแยกไม่ออกว่า
คนไหนไม่เป็นอันตรายกับเรา (จำลอง ผึ้งชลจิตตร. 2553 : 43)

ผู้เขียนจบเรื่องอย่างน่าสะเทือนใจเมื่อลูกศิษย์จากสามจังหวัดได้ติดต่อภัทราพร
มาทางอีเมลด้วยความเป็นห่วงสถานการณ์ในกรุงเทพฯ ที่เกิดการเข่นฆ่ากันกลางเมือง
ตอนกลางวันแสด ๆ แสดงให้เห็นความรุนแรงของสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง
ที่น่าหวั่นวิตกจนแม้แต่ผู้อยู่ในพื้นที่ความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังห่วงใย

“สวัสดิ์ครับอาจารย์ เมื่อไหร่อาจารย์จะลงมาเก็บข้อมูล
อีกละครับ ผมกับเพื่อน ๆ คิดถึงและห่วงอาจารย์มาก ๆ ดูทีวี
เห็นเขาฆ่ากันที่กรุงเทพฯ ทั้งที่ไม่เห็นมีป่าให้ชุ่มฉ่ำ แต่คนตายไปตั้ง
ยี่สิบ บาดเจ็บแปดร้อย น่ากลัวกว่าบ้านเราเยอะ อาจารย์ครับ ถ้าวัน
ไหนกรุงเทพฯ ไม่มีความปลอดภัย พวกเราที่สามจังหวัดยินดีต้อนรับ
เสมอ...” (จำลอง ผึ้งชลจิตตร. 2553 : 44)

เรื่องสั้นที่กล่าวถึงปัญหาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ปรากฏในนิตยสาร
ราหูอมจันทร์ จึงเป็นเรื่องสั้นที่สะท้อนให้เห็นปัญหาความขัดแย้งในหลากหลายแง่มุม
ทั้งมุมมองจากฝ่ายผู้ก่อความไม่สงบเอง ความไม่ไว้วางใจของคนในพื้นที่ มุมมองของ
เจ้าหน้าที่รัฐ แง่มุมทางกฎหมาย ศีลธรรม มนุษยธรรม ความคลุมเครือของสถานการณ์
และมุ่งให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจความขัดแย้งเพื่อนำไปสู่สันติภาพในสักวัน

บทบันทึกประวัติศาสตร์การต่อสู้ในนิตยสารชายคาเรื่องสั้น

นิตยสาร ชายคาเรื่องสั้น เกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มกันของ “คณะเขียน” เพื่อเปิดพื้นที่เรื่องสั้นใหม่ ๆ โดยมีมาโนช พรหมสิงห์ เป็นหัวหน้ากลุ่มและบรรณาธิการ ตีพิมพ์เป็นรายสะดวกไม่มีกำหนดเวลาที่แน่นอน ปัจจุบันตีพิมพ์มาแล้ว 3 เล่ม มีวัตถุประสงค์เพื่อตีแผ่ความดี ความงาม และความจริงในการต่อสู้ของประชาชน ดังคำปรารภของมาโนช พรหมสิงห์ (2555 : 213) ที่กล่าวไว้ท้ายรวมเรื่องสั้นเล่ม 3 เปลือยประชาชนว่า

...สิ่งซึ่งจะไม่เปลี่ยนแปลงเลยของ “ชายคาเรื่องสั้น” และ “คณะเขียน” ก็คือ การบอกเล่าถึงความดี ความงาม ความจริง ด้วยวิธีการเฉพาะของเรา และการตีแผ่ เปิดโปงการกระทำย่ำยีของอำนาจรัฐเถื่อน / โครงสร้างสังคมที่ไม่เป็นธรรม ร่วมก้าวเดินเคียงบ่าเคียงไหล่ วิวัฒน์สังคมไปกับขบวนการประชาชน ด้วยสำนึกที่ว่า - ประชาชนย่อมเท่าเทียมกัน มีสิทธิเสรีภาพและเป็นเจ้าของแผ่นดินนี้

ขณะที่เรื่องสั้นความขัดแย้งสื่อเหลือง – สื่อแดง ในพื้นที่อื่นแสดงความปรารถนาการประนีประนอมและการแสดงออกด้วยสันติวิธี เรื่องสั้นที่ปรากฏในนิตยสารชายคาเรื่องสั้น กลับเลือกที่จะกล่าวถึงภาพเหตุการณ์การชุมนุมและการกระทำรุนแรงของเจ้าหน้าที่รัฐโดยไม่อ้อมค้อม ตลอดจนทำหน้าที่บันทึกประวัติศาสตร์ที่ถูกลืมหรือถูกเบียดขับออกจากประวัติศาสตร์กระแสหลัก เรื่องสั้นที่บรรยายภาพการต่อสู้ของผู้ชุมนุมให้เห็นอย่างเด่นชัดที่สุดเรื่องหนึ่งคือ ยิ่งแดดขึ้นฟ้า หรือเรื่องสั้นแต่บัดนี้ตี อาनिया นักยิงแดดแห่งฟากโน้น ของ นพ ปักษณาวิน กล่าวถึงเรื่องราวการต่อสู้ระหว่างผู้ชุมนุมกลุ่มหนึ่งและเฮลิคอปเตอร์ของทหารซึ่งกำลังโปรยแก๊สน้ำตาใส่ผู้ชุมนุม ทางฟากฝ่ายผู้ชุมนุมจึงใช้กระจกสะท้อนแสงแดดขึ้นฟ้าเพื่อรบกวนทัศนวิสัยของเฮลิคอปเตอร์ แต่กลับถูกโต้กลับด้วยกระสุนปืนจนกระทั่งตาบอด ทว่าผู้ชุมนุมก็ยังไม่ยอมแพ้และการชุมนุมก็ยังคงดำเนินต่อไป ผู้เขียนได้บรรยายถึงภาพการต่อสู้ไว้ว่า

ความขัดแย้งและความสมานฉันท์ในเรื่องสั้นร่วมสมัย : กรณีศึกษาจากเรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้า
นิตยสารราหูอมจันทร์และนิตยสารชายคาเรื่องสั้น

ประชาชนที่เป็นผู้หญิงเคลื่อนตัวไปยังด้านหน้า พยายาม
ดันแถวของทหารออกไป ทหารใช้กระบองฟาดไล่ ผู้ชุมนุมขว้างปา
สิ่งของกลับไป นายทหารแถวหลังยิงปืนชู่ขึ้นฟ้า แต่ไม่มีใครกลัว
อีกต่อไป ทหารออกไป ออกไป ผู้ชุมนุมโห่ร้อง เฮลิคอปเตอร์ที่บินวน
โพรยระเบิดแก๊สน้ำตาลงมาเรื่อย ๆ ประชาชนอีกส่วนหนึ่งรับมือด้วย
การใช้ถังน้ำราดลงบนระเบิดแก๊สน้ำตาเมื่อมันตกลงมา ชายที่ชื่อ
ปาริสูทธิ์ยังคงพยายามอย่างหนักหน่วง ในการยิงแสงแดดไปติดตาม
ทิศทางการบินของเฮลิคอปเตอร์

คุณจะต้องหากระจกบานใหญ่กว่านี้ ใครคนหนึ่งตะโกน
บอกพวกคุณไปหามาลี ผมหาซื้อแถวนี้ได้เท่านั้นแหละ

ทันใดมีเสียงดังฟูบชายคนนั้นร้องลั่นเอามือกุมใบหน้าเลือดทะลัก
ไหลออกจากฝ่ามือ เขาสบถลั่น กระจกบานใหญ่แตกออกเป็นสองเสี่ยง
ทหารยิงแก๊สน้ำตาจากพื้นดิน ไกล ๆ จุดที่ชายคนนั้นยืนอยู่ ผู้หญิง
คนหนึ่งวิ่งเข้าไปใช้เท้าเหยียบลูกระเบิดเพื่อดับไฟไม่ให้แก๊สน้ำตาฟุ้ง
กระจายออกไป ทันใดนั้นเธอกลับล้มลงไปอีกคน (นพ ปักษณาวิน.
2555 : 203)

นอกจากผู้เขียนจะแสดงให้เห็นภาพต่อสู้ที่น่าสะเทือนใจ การ “ยิงแดดขึ้น
ฟ้า” หากตีความเชิงสัญลักษณ์อาจหมายความว่า เป็นการสื่อสาร “แสงแดด” หรือความ
จริงขึ้นไปบน “ฟ้า” หรือขึ้นไปสู่การรับรู้ของผู้มีอำนาจ โดยใช้ “กระจก” หรือสิ่งที่สะท้อน
ความจริง การ “ยิงแดดขึ้นฟ้า” ของตัวละครที่ชื่อปาริสูทธิ์ เป็นภาพแทนความหมายของ
การชุมนุมครั้งนี้ที่ต้องการสื่อสารความจริงและเรียกร้องความเป็นธรรมจากผู้มีอำนาจ
แต่กลับถูกตอบแทนด้วยกระสุนปืนจน “ตาบอด” หรือถูกปิดกั้นความจริงด้วยอำนาจ
ที่ไม่เป็นธรรม

ผู้เขียนได้เล่านิทานเรื่องพระราชากับชุดล่องหนซ่อนอยู่ในเรื่องสั้นเรื่องนี้
พระราชาก็ช่างตัดเสื้อหลอกว่าฉลองพระองค์ที่สวมใส่เป็นฉลองพระองค์วิเศษ แท้ที่จริง

พระองค์เดินเปลือยกายออกมาจากวัง แต่ประชาชนทุกคนต่างแสรังทำเป็นชื่นชมชุดของ พระราชา ยกเว้นเด็กหญิงคนหนึ่งที่ตั้งใจบอกความจริง พระราชาโกรธมากจึงลงโทษ เด็กหญิงจนเสียชีวิต ภาพของเด็กหญิงที่บอกเล่าความจริงกับพระราชาแต่กลับถูกลงโทษ จนเสียชีวิต กับภาพของชายหนุ่มนักยิงแดดขึ้นฟ้าแต่กลับถูกยิงจนตาบอดจึงเป็นภาพ ซ้อนที่ช่วยขับประเด็นของการสื่อสารความจริงและเรียกร้องความเป็นธรรมจากผู้มีอำนาจ แต่กลับถูกเพิกเฉยหรือลงโทษอย่างไม่เป็นธรรม

อีกประการหนึ่ง คำว่า บัณฑิต อานียา ที่ปรากฏอยู่ในชื่อเรื่อง คือชื่อของ สมอลล์ บัณฑิต อานียา หรือ จือเซ็ง แซ่ไค้ว นักเขียน นักแปลซึ่งต้องโทษในคดีอาญามาตรา 112 การที่ผู้เขียนกล่าวว่า “นักยิงแดดแห่งฟากโน้น” จึงอาจหมายความว่าประเด็น เรื่องการต่อสู้เรื่องสิทธิเสรีภาพของนักเขียนกับกฎหมายอาญามาตรา 112 ซึ่งเป็นอีกหนึ่ง ภาพเปรียบเทียบที่ซ้อนทับกันอยู่ระหว่างนิทานที่จบลงอย่างโหดร้ายและการชุมนุมที่ถูก โต้ตอบด้วยกระสุนปืน

ตะวันออกเฉียงเหนือ ของธีร์ อัมมัย กล่าวถึงตัวละครที่เสียชีวิตในการสลายการ ชุมนุมในปี 2553 ผู้เล่าเรื่องคือเหยื่อในเหตุการณ์สลายการชุมนุมดังกล่าว เขาได้บันทึก เหตุการณ์การตายของเขาเองไว้ทั้งวัน เวลา สาเหตุการตาย หรือแม้แต่ผลวินิจฉัยซึ่งไม่ตรง กับความเป็นจริงว่า

ผมถูกยิงตอนบ่ายสามโมงบริเวณต้นมะขามใหญ่ข้างกำแพง
กระทรวงศึกษาธิการ ตอนนั้น มันเป็นวันที่ 10 เมษายน 2010 ผมหลบ
ทหารหลังแท่งก้นน้ำ แต่กระสุนก็เข้าตรงสี่ข้าง...

ก่อนรับศพกลับบ้าน น้องสาวผมรับฟิล์มเอกซเรย์และ
บันทึกของหมอที่ระบุว่า ผมตายเพราะ “ของแข็งชนิดหนึ่ง” ทำให้
กระดูกเชิงกรานของผมแตกละเอียด น้องสาวผมแย้งหมอว่า
“มันรูกระสุนชัด ๆ ทำไมไม่เขียนว่าถูกยิงด้วยกระสุนปืน”...สุดท้ายคุณ
หมอที่มีมือเปอะเปื้อนเลือดก็บอกกับน้องสาวผมว่า ผมทำตามหน้าที่
(ธีร์ อัมมัย. 2555 : 43)

ความขัดแย้งและความสมานฉันท์ในเรื่องสั้นร่วมสมัย : กรณีศึกษาจากเรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้า
นิตยสารราหอมจันทร์และนิตยสารชายคาเรื่องสั้น

จากนั้นผู้เล่าเรื่องจึงได้ย้อนอดีตด้วยความคับแค้นใจ เขากล่าวว่าเหตุการณ์นับแต่สมัยสงครามเวียดนาม สงครามปราบปรามคอมมิวนิสต์เรื่อยมาจนถึงการชุมนุมในปัจจุบัน ไม่ว่าจะยุคสมัยใดก็มีเหยื่อที่ต้องสังเวยชีวิตให้กับความอยุติธรรม ทว่าก็มีความหวังถึงพลังของประชาชนที่จะผนึกแน่นยิ่งขึ้น

*มันเกิดในยุคสมัยของเรา ยุคที่ข้อมูลข่าวสารถึงกัน ขนาดนี้
เรายังยอมให้มีการฆ่ากันกลางถนนได้อย่างเลือดเย็นนั้น มันไม่ใช่เรื่อง
ปกติธรรมดาแล้ว และผมก็รู้ว่าเมื่อเสร็จจากฉาบปกิฉพผมแล้ว แม่
และน้องกับคนในหมู่บ้านของผมจะยิ่งแนบแน่นเป็นหนึ่งเดียวกับผู้คน
มือเปล่ามากขึ้น (ธีร์ อ้นมัย. 2555 : 43)*

เรื่องสั้นเรื่องนี้ใช้วิธีเล่าประวัติศาสตร์เพื่อเชื่อมโยงให้เห็นการต่อสู้ที่มีมายาวนาน และเป็นเนื้อเดียวกัน การสลายการชุมนุมในปี 2553 ในทัศนะของผู้เขียนจึงเป็นอีกหนึ่งหน้าประวัติศาสตร์การต่อสู้ที่ต้องจดจำไว้เช่นเดียวกับเหตุการณ์การชุมนุมที่สำคัญอย่าง 14 ตุลา 16 หรือ 6 ตุลา 19 และพฤษภาทมิฬ 2535 การใช้ปีประวัติศาสตร์ในเรื่องเป็นคริสต์ศักราชทั้งหมด คือการยกระดับประวัติศาสตร์การต่อสู้ของไทยให้เป็นที่รับรู้ในระดับสากลเพื่อให้เหตุการณ์ประวัติศาสตร์เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์โลกด้วย

*คนบ้านผมจดจำปีเป็น “คริสต์ศักราช” ไม่ใช่ “พุทธศักราช”
ทำไมนะหรือ? หลวงตาที่วัดแกบอกเองเลยว่า หากเราไม่ยอม
ให้ความทรงจำของเราเป็นส่วนเกินของความทรงจำโลก ให้บอกปีเป็น
ค.ศ. เพราะเราไม่ต้องเสียเวลามาลบด้วย 543 ดังนั้น เมื่อต้องการ
ทบทวนความทรงจำ มันจะทำให้ความรู้ของเราเร็วเท่าความรู้สากล
(ธีร์ อ้นมัย. 2555 : 41)*

เรื่องสั้น เรื่องราวที่กำลังมุ่งทางไปสู่การเป็นนิทานในซูบแต่้ม ของ ภูมิชาย คชมิตร พยายามเรียกร่องความเป็นธรรมของ “เรื่องเล่า” ในประวัติศาสตร์ เนื้อเรื่องกล่าวถึงข้าพเจ้าซึ่งเป็นหนึ่งในคณะเดินทางที่เดินทางเข้าไปชมซูบแต่้ม (ภาพวาดโบราณ) ในสถานที่ต่าง ๆ เขาพบว่ามีความน่าประหลาดชวนให้นึกถึงเหตุการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นเมื่อเร็ว ๆ นี้เป็นอย่างยิ่ง

ส่วนอีกภาพที่อยู่ใกล้ ๆ กันนั้นเป็นเรื่องราวของการประท้วงอะไรสักอย่าง เหตุการณ์นั้นมีการต่อสู้จนมีผู้คนบาดเจ็บล้มตายเป็นจำนวนมาก ภาพต่อมาไม่มีใครที่โหมมาเป็นตัวกลางเพื่อประสานประโยชน์ให้คนทั้งสองฝ่ายเข้าใจกัน อีกภาพก็มีคนล้มตายเป็นชีวิตและบาดเจ็บ บ้านเรือนถูกเผา ผู้คนมากมายร้องไห้ น้ำตารินไหลไม่ต่างอะไรกับสายฝน ข้าพเจ้าคิดว่าจิตรกรแห่งยุคสมัยผู้วาดภาพนั้นได้ทิ้งปริศนาใดไว้ในภาพนั้นหนอ ทำไมคนในสังคมถึงได้ทำร้ายกันได้เข้มข้นและรุนแรงเช่นนี้ (ภูมิชาย คชมิตร. 2554 : 140)

สถานะของภาพในซูบแต่้มที่ผู้เขียนได้กล่าวถึง นั่นคือประวัติศาสตร์การต่อสู้ของประชาชนที่กำลังจะถูกผลักออกไปจากความรับรู้ของผู้คนในฐานะ “ข้อเท็จจริง” กลายเป็นเพียง “เรื่องเล่า” หรือนิทานซูบแต่้มที่เต็มไปด้วยภาพคลุมเครือไม่ชัดเจน

ไม่แน่นอน ถ้าข้าพเจ้าบอกใครออกไปถึงเรื่องราวในซูบแต่้มหลากหลายชิ้นเหล่านี้ ข้าพเจ้าอาจได้รับคำถามจากใครหลายคนว่า “เรื่องราวทั้งหมดนี้เป็นเรื่องจริงหรือ?”

สำหรับคำตอบที่จะให้มัน ข้าพเจ้าอาจตอบว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” ก็ได้ เพราะอย่างไรก็ตามแล้วแต่ เรื่องต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าถ่ายทอดมาทั้งหมดนี้มันก็เป็นเรื่องราวที่กำลังมุ่งทางไปสู่การเป็นนิทานในซูบแต่้มอยู่แล้วไม่ใช่หรือ? (ภูมิชาย คชมิตร. 2554 : 140)

ความขัดแย้งและความสมานฉันท์ในเรื่องสั้นร่วมสมัย : กรณีศึกษาจากเรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้า
นิตยสารราหูอมจันทร์และนิตยสารชายคาเรื่องสั้น

เรื่องสั้น **อีบง** ของมาโนช พรหมสิงห์ เป็นเรื่องสั้นที่เรียกร่องมโนธรรมจากนักเล่าเรื่องให้กล้าเปิดเผยเรื่องราวประวัติศาสตร์การต่อสู้ของประชาชนอย่างตรงไปตรงมา กล่าวถึง “ฉัน” คนหนุ่มผู้มีอดีตอันแสนปวดร้าวหลบเร้นมาอยู่ในป่าอย่างเดียดคาย ไม่มีใครรู้เหตุผลที่แท้จริง จากนั้นฉันจึงเริ่มสร้างเรื่องเล่าที่นำกลัวเพื่อไม่ให้มีใครเข้ามาวุ่นวายในชีวิตฉัน ฉันจึงกลายเป็นผีร้ายของหมู่บ้านและไม่มีใครอยากเข้าใกล้

ต่อมาหมู่บ้านนั้นกลับเกิดผีร้ายขึ้นมาจริง ๆ นามว่า “อีบง” ฉันได้พบกับอีบงและย้อนกลับมาคิดถึงเรื่องราวในอดีตที่ตามมาหลอกหลอน ในที่สุดฉันจึงได้ตระหนักว่าฉันเองพยายามสร้างเรื่องเล่าทำให้ตนเองกลายเป็นผีร้าย แต่แท้จริงแล้วฉันยังคงเป็นมนุษย์อยู่ และความกล้าที่จะเล่าเรื่องจริงนั้นต่างหากคือเครื่องยืนยันยืนยันความเป็นมนุษย์ ฉันจึงเล่าเรื่องอดีตที่ตามหลอกหลอนฉันมาตลอด อาจอนุมานได้ว่าเป็นเหตุการณ์ 6 ตุลา 19 ที่เกิดการล้อมปราบนักศึกษา ตัวละครเอกและเพื่อนเมื่อหนีไปจนมุม เพื่อนของเขากลับยอมสละชีวิตเพื่อให้ตัวเอกฆ่าและปลอมตัวเป็นหนึ่งในคนล่านักศึกษาในเหตุการณ์ครั้งนั้นเพื่อเอาตัวรอด

เพื่อนควานหาท่อนไม้พลางยึดใ้่มือ และพูดปลุกปลอบให้ฉันมีศรัทธาพร้อมกับความหวังในชีวิต แล้วเขาก็ค้นบัตรประจำตัวจากกระเป๋าตาค้เรา รวมทั้งหิ้วรองเท้ายางรถยนต์แบบคิบบ หาทิ้งจะฝังซ่อนสิ่งทีซึ่ซัดว่าเราเป็นพวกเหยื่อ เราจะต้องปลอมและกลืนกลายเป็นพวกมัน เขาเล่าย่อ ๆ ขณะก้มลงใช้มือคู้ยดินเพื่อจะฝังบัตรกับรองเท้า ฉันก็ลุกขึ้นยืนอย่างมั่นคงทางด้านหลัง เจื่อไม้ในมือกระหน่ำตีไม่ยั้งจนกระทั่งเขานอนแน่นิ่ง ท่อนไม้ชุ่มโชกไปด้วยเลือด แล้วฉันก็ใช้มือซ้ายลากร่างเขาออกมาอย่างทุลักทุเล ก่อนจะตะโกนเล่าเรื่องความเป็นนักล่าของตนไปทั่วทั้งลานประหาร

นั่นแหละ มันทำให้ฉันสิ้นศรัทธาในตน ในความเป็นเพื่อนในมนุษย์ ฉันจึงชิงชิงรังเกียจตนเอง และลงโทษด้วยการชังตนเองไว้ในความโดดเดี่ยวชั่วกาลนาน

นี้แหละ เป็นเรื่องที่เขาควรจะเล่าให้ดังที่สุด ด้วยน้ำเสียงหนักแน่น
ที่สุด (มาโนช พรหมสิงห์. 2553 : 77)

ภาพเปรียบเทียบระหว่างคนที่กลายเป็นผีร้ายเพราะเรื่องเล่า และผีร้ายที่ปรากฏตัว
ขึ้นจริงในหมู่บ้าน จึงเป็นภาวะที่แสดงให้เห็นความเป็นมนุษย์ของนักเล่าเรื่อง เพราะหาก
เล่าเรื่องโกหก มนุษย์คนนั้นก็แตกต่างจากผีร้ายที่น่ารังเกียจ เรื่องสั้นเรื่องนี้จึงกระตุ้นเตือน
มโนธรรมของนักเล่าเรื่องให้เปิดเผยเรื่องราวอย่างตรงไปตรงมา แม้เรื่องราวนั้นจะเป็นเรื่อง
ราวที่โหดร้ายก็ตามที

เรื่องสั้นบันทึกความขัดแย้งที่ปรากฏในพื้นที่นิตยสารเรื่องสั้น ชายคาเรื่องสั้น
ดังที่ได้ยกตัวอย่างมา จึงเป็นเรื่องสั้นที่มุ่งบันทึกเหตุการณ์การชุมนุม การกระทำรุนแรง
ของเจ้าหน้าที่รัฐ และการต่อสู้ของประชาชน เพื่อให้ประวัติศาสตร์การต่อสู้นั้นไม่ถูกลบ
เลือนหายไป

หนทางสู่ความสมานฉันท์ในพื้นที่เรื่องสั้นร่วมสมัย

ในพื้นที่การจัดประกวด การคัดเลือกและตีพิมพ์เรื่องสั้นความขัดแย้ง
ทั้งสามพื้นที่ดังได้กล่าวมา พื้นที่เรื่องสั้นที่มีข้อจำกัดหลายประการน่าจะเป็นเวทีประกวด
เรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้า เนื่องจากผู้จัดงานมีสถานะเป็นภาครัฐ ทำให้การพิจารณา
เรื่องสั้นบางครั้งเกิดข้อจำกัดจนไม่สามารถตีพิมพ์เรื่องสั้นบางเรื่องได้ นอกจากนี้
การมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนซึ่งกล่าวไว้ในคำนิยามหรือลักษณะการคัดเลือกที่มัก
จะมอบรางวัลให้แก่เรื่องสั้นที่สอดคล้องตามจุดมุ่งหมาย ก็ทำให้เรื่องสั้นที่กล่าวถึง
ความขัดแย้ง ไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้งในสามจังหวัดชายแดนใต้ หรือความขัดแย้ง
ระหว่างกลุ่ม “เสื้อเหลือง - เสื้อแดง” หลายเรื่องที่ปรากฏในพื้นที่รางวัลพานแว่นฟ้ามี
ลักษณะคล้ายคลึงกัน นั่นคือมิได้ให้ข้อมูลที่เอนเอียงในอุดมการณ์ข้างใดข้างหนึ่ง หรือ
เลือกเข้าข้างฝ่ายภาครัฐ จึงอาจเปรียบได้ว่าเรื่องสั้นพานแว่นฟ้าที่บันทึกความขัดแย้ง
นี้เป็นกระบอกเสียงประชาสัมพันธืให้เชื่อมั่นว่าปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจะแก้ไขได้
ด้วยระบบประชาธิปไตย เน้นให้เกิดการประนีประนอมระหว่างความขัดแย้งเพื่อนำมาสู่
ความสมานฉันท์

ความขัดแย้งและความสมานฉันท์ในเรื่องสั้นร่วมสมัย : กรณีศึกษาจากเรื่องสั้นรางวัลพานแว่นฟ้า
นิตยสารราหูอมจันทร์และนิตยสารชายคาเรื่องสั้น

ส่วนเรื่องสั้นในพื้นที่นิตยสาร ราหูอมจันทร์ และ ชายคาเรื่องสั้น มีลักษณะเปิดกว้างและหลากหลายมากกว่า เรื่องสั้นหลายเรื่องที่ปรากฏถึงสะท้อนภาพปัญหาความขัดแย้งในหลากหลายแง่มุมและให้รายละเอียดความขัดแย้งในเชิงลึก โดยเฉพาะเรื่องปัญหาในสามจังหวัดชายแดนใต้ที่ปรากฏในเรื่องสั้น ราหูอมจันทร์ และการบันทึกการต่อสู้ของผู้ชุมนุมใน ชายคาเรื่องสั้น เรื่องสั้นความขัดแย้งในพื้นที่นี้จึงเป็นกระบอกเสียงของภาคประชาชนเพื่อแสดงให้เห็นความคิด ความเชื่อ และสิ่งที่ต้องการจะสื่อสารในฐานะผู้อยู่ท่ามกลางความขัดแย้งดังกล่าว

เรื่องสั้นความขัดแย้งของทั้งสองพื้นที่จึงเป็นภาพสะท้อนให้แกกันและแสดงให้เห็นว่าแม้จะเป็นเรื่องราวเดียวกัน มีวัตถุประสงค์คือต้องการสันติภาพเช่นเดียวกัน แต่หากบริบทของการเขียนแตกต่างกันก็ย่อมนำมาสู่การเป็นเรื่องเล่าในมุมมองที่แตกต่างกัน สะท้อนวิถีคิดในการจัดการปัญหาความขัดแย้งที่แตกต่างกันระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน สุดท้ายย่อมนำไปสู่คำถามที่ว่า ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันควรจะใช้ระบบประชาธิปไตยเป็นทางแก้ปัญหา เน้นการร่วมมือกับภาครัฐ แสวงหาความประนีประนอมโดยมุ่งเน้นประโยชน์ของประเทศชาติเป็นสำคัญดังแนวคิดในเรื่องสั้นพานแว่นฟ้า หรือควรนำเสนอความขัดแย้งทุกแง่มุม ให้พื้นที่แก่ฝ่ายที่ถูกกระทำได้บอกเล่าเรื่องราวของตน ดังเช่นที่นิตยสารเรื่องสั้นได้บอกเล่าเรื่องราวของทุกฝ่ายทุกแง่มุม เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจกันทุกฝ่ายและสู่หนทางสันติภาพในสักวัน

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มงานเผยแพร่ประชาธิปไตยและกิจกรรมสภาผู้แทนราษฎร. (2549). **รวมวรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้า ครั้งที่ 4**. กรุงเทพฯ : สำนักประชาสัมพันธ์.
- . (2551). **รวมวรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้า ครั้งที่ 6**. กรุงเทพฯ : สำนักประชาสัมพันธ์.
- . (2552). **รวมวรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้า ครั้งที่ 7**. กรุงเทพฯ : สำนักประชาสัมพันธ์.
- . (2553). **รวมวรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้า ครั้งที่ 8**. กรุงเทพฯ : สำนักประชาสัมพันธ์.

- . (2554). **รวมวรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้า ครั้งที่ 9**. กรุงเทพฯ : สำนักประชาสัมพันธ์.
- คณะเขียน. (2553). **ขายคาเรื่องสั้น : มายากลแห่งภาวะฉุกเฉิน**. กรุงเทพฯ : เขียน.
- . (2554). **ขายคาเรื่องสั้น : ร่างกลางท่ากระสุน**. กรุงเทพฯ : เขียน.
- . (2555). **ขายคาเรื่องสั้น : เปลือยประชาชน**. กรุงเทพฯ : เขียน.
- คำคุณ สิทธิสมาน. (2549). **ปรากฏการณ์สนธิ : จากเสื้อสีเหลืองถึงผ้าพันคอสีฟ้า**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : บ้านพระอาทิตย์.
- กลุ่มนาคร. (2549). **ราหุอมจันทร์ เล่ม 1 กีตาร์หายไป**. กรุงเทพฯ : นาคร.
- . (2551). **ราหุอมจันทร์ เล่ม 5 ดวงตะวันอันเจิดจ้า**. กรุงเทพฯ : นาคร.
- . (2552). **ราหุอมจันทร์ เล่ม 6 ฝีน้อยสองตัวกับแผลเป็นของปู่**. กรุงเทพฯ : นาคร.
- . (2553). **ราหุอมจันทร์ เล่ม 7 เด็กหญิงทั้งสาม**. กรุงเทพฯ : นาคร.
- . (2553). **ราหุอมจันทร์ เล่ม 8 เมียนมาร์ มาร์ เกิด**. กรุงเทพฯ : นาคร.
- . (2554). **ราหุอมจันทร์ เล่ม 9 เมืองพยัคฆเดด**. กรุงเทพฯ : นาคร.
- รักษมนัญญา สมเทพ, บรรณาธิการ. (2546). **วรรณกรรมการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้า ครั้งที่ 1**. กรุงเทพฯ : สุขภาพใจ.
- ศิวัช ศรีโกคางกุล. (2555). **เผชิญภัยความรุนแรงด้วยปรองดอง? : บทเรียนจากต่างแดน**. กรุงเทพฯ : คบไฟ.

